**Besluitenlijst Besluitronde (raadsvergadering)**

| | |
|---|---|
| **Datum** | 19-06-2024 |
| **Tijd** | 19:30 - 0:25 |
| **Locatie** | Stadhuis - Raadzaal |
| **Voorzitter** | H. Bruls |
| **Griffier** | S. Ruta |
| **Aanwezigen** | Jasmijn de Vries Kraaijeveld, Maarten Bakker, Cees de Beer, Eric Bender , Diede Beumer, Charlotte Brand, Gerry van Campen, Paul Eigenhuijsen, Jeanette Exel, Miranda Florussen, Adam Galijasevic, Jeannette Geers, Sander van der Goes, Nick de Graaf, Frank de Gram, Wendy Grutters, Michiel van Hoof, Abdulahi Hussen, Léonie Janssen, Niek Kraut, Eline Lauret, Quirijn Lokker, Delano van Luik, Maartje Maas, Biljana Markovic, Sophie den Ouden, Bart Salemans, Ruud Sewpersad, Marieke Smit, Marijke Synhaeve, Ayse Terzi, Rosalie Thomassen, Louisa Tumiwa, Michelle van Doorn, Toon van Gent, Erik Verschuren en Yurre Wieken<br>Noël Vergunst, Grete Visser, John Brom, Tobias van Elferen, Jean-Paul Broeren, Cilia Daemen<br><br>Omnummer 23 |

**1 Opening en mededelingen**

De heer Kraft en mevrouw Mijling zijn afwezig

**2 Agendavaststelling inclusief de orde van de vergadering**

Orde van de vergadering:

- Door de fracties van de SP, Partij voor de Dieren, PvdA en GroenLinks zijn actuele vragen aangekondigd over huisvredebreuk bij bioscoop Carolus.
- Het behandeladvies van het Raadsvoorstel 1ste Voortgangsmonitor 2024, naar aanleiding van de gespreksronde van 12 juni, is een hamerstuk vanavond.
- Door de fracties van de Partij voor de Dieren, SP en GroenLinks is een motie buiten de orde aangekondigd: Erkenning Palestijnse staat. Deze wordt toegevoegd als agendapunt 5.2.
- Er wordt vandaag niet gewerkt met spreektijd.

Het volgende punt is niet in de raadskamers behandeld en voorgesteld wordt om deze als hamerstuk te behandelen:
4.1

Raadsbesluit d.d. 19 juni 2024:
Voorstellen aanvaard

## 3 Vragen van raadsleden aan het college

Onderwerp: Huisvredebreuk Carolus bioscoop
Indieners: SP, Partij voor de Dieren, PvdA, GroenLinks

Op 15 juni zijn leden van het collectief Jantien uit de voormalige Carolus-bioscoop verwijderd. Naar verluidt gebeurde dit op intimiderende wijze door bouwvakkers in dienst van de eigenaar. Het pand stond al jaren leeg en werd door Jantien gebruikt voor maatschappelijke initiatieven, zoals inloop voor dak- en thuisloze mensen. Ook had het collectief aangegeven het pand te willen gebruiken tot er een concreet plan voor kwam. Het pand werd al langere tijd gekraakt, waardoor er sprake was van huisvrede. Het zonder toestemming betreden komt neer op huisvredebreuk.

Het gaat duidelijk niet om een spontane actie; al op dezelfde dag zijn er betonblokken geplaatst en ingangen dichtgetimmerd. Volgens de fracties van de SP, PvdD, PvdA en GroenLinks heeft het de schijn dat intimidatie is ingezet om bewoners zonder rechterlijke uitspraak te verwijderen. Als de eigenaar een pand wil ontruimen, moet dit op basis van een rechterlijke uitspraak. Eigenrichting door intimidatie kan niet worden toegestaan.

De fracties van SP, PvdD, PvdA en GroenLinks zijn geschrokken door de gang van zaken. Ook zijn wij teleurgesteld dat de politie in eerste instantie niet ingreep, maar naar de rechter wees. Dat het om krakers gaat, betekent niet dat hun huisvrede minder waard is of dat intimidatie mag lonen.

Inmiddels zijn de bewoners terug in het pand en is de huisvrede weer in ere hersteld. Helaas werden ze daar geconfronteerd met doorgesneden elektriciteitskabels en doorgangswegen geblokkeerd door betonblokken. De handelingen van de eigenaar brengen hiermee direct de brandveiligheid van het complex, en daarmee dat van de bewoners, in gevaar.

Dit brengt ons tot de volgende vragen:

1. Beschouwt het college deze actie ook als eigenrichting, als strategie om zonder tussenkomst van de rechter een pand te ontruimen?
2. Is het college het met SP, PvdD, PvdA en GroenLinks eens dat bewoners niet mogen worden ontruimd zonder tussenkomst van de rechter, en dat dit net zo geldt voor krakers met huisvrede?
3. De politie heeft na de ontruiming niet ingegrepen om de huisvrede te herstellen, maar heeft de bewoners, ondanks de bestaande huisvrede, doorverwezen naar de rechter. Hoe beoordeelt het college deze aanpak?
4. Hoe beoordeelt het college het optreden van de eigenaar door de brandveiligheid van het complex in gevaar te brengen en welke stappen is het college bereid te nemen om deze onveilige situatie te verhelpen en in de toekomst te voorkomen?
5. Is het college bereid om in gesprek te gaan met Jantien om een duurzame strategie te ontwikkelen voor maatschappelijke initiatieven georganiseerd vanuit het complex?

## 4 HAMERSTUKKEN

Raadsbesluit d.d. 19 juni 2024:
Voor de punten 4.1 en 4.2 is geen spreektijd gevraagd en daarmee is ingestemd met deze voorstellen.

### 4.1 Raadsvoorstel Bindend advies aanvraag omgevingsvergunning Hatertseweg 95 (49/2024)

Raadsbesluit d.d. 19 juni 2024:

1. Een negatief bindend advies te geven inzake de aanvraag omgevingsvergunning voor de legalisatie van 2 zelfstandige studio’s aan de Hatertseweg 95, zaaknummer AB24.00084.

### 4.2 Raadsvoorstel 1ste Voortgangsmonitor 2024 (67/2024)

Raadsbesluit d.d. 19 juni 2024:

1. De 1e Voortgangsmonitor 2024 vast te stellen.
2. De begroting 2024 voor de meldingen zoals beschreven in de het hoofdstuk 'Meldingen in de begroting te verwerken' aan te passen;
3. De aanpassingen zoals beschreven in het hoofdstuk 'Investeringen' vast te stellen;
4. De budget neutrale wijzigingen zoals opgenomen in het Verzamelvoorstel vast te stellen;
5. Begrotingswijziging BW-01910 (Meldingen Voortgangsmonitor 2024), BW-01911 (Verzamelvoorstel) en BW-01912(Investeringen) vast te stellen.

## 5 DEBATSTUKKEN

### 5.1 Raadsvoorstel Koersdocument 2025 (68/2024)

**Motie Niet de dupe van een systeemplafond**
**Indiener: Charlotte Brand (PvdA)**

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 19 juni 2024

**Constaterende dat:**
- Er grote structurele financiële tekorten zijn op Wmo en Jeugdhulp.
- Het college voornemens is om taakstellende budgetplafonds in te stellen voor aanbieders van Wmo en Jeugdhulp.
- Deze momenteel ook worden toegepast, maar alleen wanneer er alternatieve voorzieningen voorhanden zijn, zoals de Buurtteams Jeugd en Gezin.

**Overwegende dat:**
- Het inzetten van budgetplafonds ten behoeve van bezuiniging kan leiden tot zeer onwenselijke neveneffecten en dat de risico's daarvan op voorhand ondervangen moeten worden.
- Het instellen van budgetplafonds er mogelijk voor kan zorgen dat mensen aan het begin van een jaar wel worden geholpen, maar aan het einde van datzelfde jaar niet indien het plafond is bereikt.
-Bovenstaande onwenselijk is omdat het risico's met zich meebrengt van oplopende

wachttijden en er capaciteit onderbenut kan blijven door uitgestelde hulp.
-Bovenstaande onwenselijk is, omdat er voor mensen met een ernstige hulpvraag nooit uitgestelde hulp mag plaatsvinden.
-De gemeente volgens artikel 2.1.1 van de Wmo voor zowel de kwaliteit als de continuïteit een zorgplicht kent.

**Roept het college op:**
1. Budgetplafonds alleen te benutten binnen de overeenkomst met zorgaanbieders, wanneer er een alternatieve voorziening voor cliënten voor handen is die dezelfde zorgzwaarte en -vraag kan faciliteren.
2. Wanneer inwoners door een bereikt budgetplafond naar een andere zorgaanbieder moeten, er door de gemeente zicht op wordt gehouden of deze mensen ook daadwerkelijk de benodigde zorg en ondersteuning krijgen bij de andere aanbieder. En hierover te rapporteren richting de raad middels bijvoorbeeld de reguliere kwartaalbrieven toegang WMO & Buurtteams J&G.
3. Om voor de invoering van de budgetplafonds, het voorstel van een hardheidsclausule uit te werken en deze voor te leggen aan de raad. Waarbij er aansluitende kaders worden geformuleerd om te voorkomen dat cliënten met zware problematiek (die daarom dus niet terecht kunnen bij de Buurtteams) buiten de boot vallen.

10 stemmen voor: PvdA, Partij voor de Dieren, SP, CDA
27 stemmen tegen: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, VVD, GewoonNijmegen.Nu, ODV
**Motie verworpen**

**Motie Een aantrekkelijke en toekomstbestendige werkgever**
**Indiener: Charlotte Brand (PvdA)**

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 19 juni 2024

**Constaterende dat:**
-De gemeente Nijmegen kampt met structurele krapte op de arbeidsmarkt en de uitvoeringskracht van beleid hierdoor onder druk staat.
-Gezien de ambities van onze gemeente en de opgestelde doelen er voldoende ambtenaren nodig zijn om hier uitvoering aan te kunnen geven.
-Het Rijk de uitvoering van nieuwe taken steeds vaker aan gemeentes delegeert waardoor er extra druk ontstaat op de uitvoeringskracht en de taken ook steeds ingewikkelder worden.

**Overwegende dat:**
-De gemeente er juist nu voor moet zorgen dat onze gemeente een aantrekkelijke en wendbare werkgever blijft waar werkplezier een belangrijke pijler is en waar de burger mag uitgaan van een betrouwbare overheid met kwalitatief goede en tijdige diensten.
-Het van cruciaal belang is dat de gemeente een gedegen strategisch HR beleid voert om nu en in de toekomst voldoende goed gekwalificeerd personeel te werven en te behouden.
- Nijmegen grote ambities heeft op het vlak van stedelijke ontwikkeling, ruimtelijke ordening, participatie, zorg, werk en inkomen en digitale dienstverlening maar ook te maken heeft met een tekort aan voldoende kundige ambtenaren op deze terreinen waardoor de uitvoering van ambities mogelijk in gevaar komt.

**Roept het college op:**
1. Te onderzoeken welke stappen de gemeente kan zetten om het strategisch HR beleid van de gemeente Nijmegen te versterken door in te zetten op de volgende

punten:
a. Een actief stagebeleid. Waarbij in ieder geval rekening wordt gehouden met een stagenorm in samenwerking met mbo, hbo en wo instellingen met als doel het aantal stages per jaar te verhogen. Hierbij ook nadrukkelijk te kijken hoe stagiaires langduriger te binden aan onze organisatie.
b. In te zetten op een diverse en inclusieve wervingsstrategie om nieuwe doelgroepen te bereiken. Hierbij te kijken naar innovatieve wervingsinstrumenten.
c. Onboarding per beroepsgroep te uniformeren en professionaliseren om nieuw talent soepel te laten landen in de organisatie en hiermee ook beter te binden
d. Een actief doorstroombeleid om (potentiële) talenten ruimte te geven om in de organisatie te groeien en te binden. Hierbij ook mee te nemen hoe uitzendkrachten beter toekomstbestendig kunnen worden benut.
2. Dit actief mee te nemen in de uitwerking richting de Stadsbegroting 2025-2028.

32 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, Partij voor de Dieren, SP, CDA
5 stemmen tegen: VVD, GewoonNijmegen.Nu, ODV
**Motie aanvaard**

**Motie een zorgplan voor Nijmegen**
**Indiener: Quirijn Lokker (GroenLinks)**

De gemeenteraad van Nijmegen in openbare vergadering bijeen op 19 juni 2024,

**Constaterende dat**
- Mensen in Nijmegen recht hebben op de zorg en ondersteuning die ze nodig hebben, en de gemeente wettelijk en moreel verplicht is om deze zorg en ondersteuning te bieden.
- Deze zorg en ondersteuning in de komende jaren, verder onder druk komen te staan vanwege een toenemend tekort aan mensen op de arbeidsmarkt en groeiende kosten,
- de gemeente en de gemeenteraad de verantwoordelijkheid hebben om te zorgen dat de zorg en ondersteuning die inwoners nodig hebben betaalbaar beschikbaar blijft.

**Overwegende dat**
- Het college in het koersdocument twee taakstellende financiële keuzes voorstelt, 7 miljoen door zogenaamde budgetplafonds voor aanbieders van WMO en Jeugdzorg en 10 miljoen door breed naar het sociaal domein te kijken.
- Het college voorstelt om de verwachte kostenstijging van Jeugdzorg in Nijmegen, van 9,6 miljoen, structureel op te nemen en te dekken in de begroting.
- Het college bovendien voorstelt om de verwachte autonome groei, door vergrijzing etc, van 4 (oplopend tot 7) miljoen en de kostenstijging door veranderingen in de CAO en andere oorzaken van 7,5-12 miljoen structureel op te nemen en te dekken in de begroting.
- De verwachte groeiende krapte op de arbeidsmarkt in de nabije toestand vraagt om hervormingen in het sociaal domein om problemen te voorkomen, ook wanneer de financiële situatie hier niet ook om zou vragen.
- Nijmegen zorg moet blijven dragen voor mensen die zorg nodig hebben, ook als er sprake is van krapte op de arbeidsmarkt en toenemende financiële druk;
- Dit altijd het uitgangspunt moet zijn van transities in de zorg en dat er daarom eerst een inhoudelijk plan moet liggen om deze transitie te bewerkstelligen, alvorens er wordt overgegaan op een taakstelling.

**Verzoekt het college**
1. In de begroting een plan voor te leggen waarin duidelijk wordt gemaakt met welke maatregelen en ingrepen de genoemde taakstellingen worden behaald. Daarin helder

aan te geven wat de gevolgen zijn voor de zorg en ondersteuning die Nijmegenaren via de verschillende domeinen ontvangen;
2. Hierin de volgende voorwaarden, principes en kaders in mee te nemen:
- In te zetten op innovatieve oplossingen, zoals bijvoorbeeld de Was- en Strijkservice bij Wmo huishoudelijk hulp. Met als inzet het besparen van kosten en uren van medewerkers, waarbij de ondersteuning op hetzelfde niveau blijft, niet als drempelverhoging.
- Collectieve begeleiding wanneer mogelijk in plaats van individueel,
- In te zetten op de juiste verwijzing bij het eerste contact, naar de juiste ondersteuning op het juiste moment bij zowel buurtteams, specialistische zorg als huisartsen.
- Inzetten op een inkomensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo, zodra dit mogelijk is per 1 januari 2026
3. In dit plan ook mee te nemen dat er wordt ingezet op een impuls voor de sociale basis door:
a. Het investeren en bijdragen aan een stevige brede sociale basis, zowel in voorzieningen als in wijk/buurt-netwerken van bewoners, op te nemen in dit plan. Zeker wanneer dit voorliggend is aan Wmo/Jeugdzorg, en hierin ook zaken als o.a. onderwijs, dagbesteding, opvang en welzijnswerk mee te nemen en hoe de gemeente (in)formele buurt/wijk-netwerken kan faciliteren en ondersteunen.
b. Hierbij ook actief samen op te trekken met (gesubsidieerde) organisaties die actief zijn in de sociale basis, omdat juist zij op een laagdrempelige manier zorgen dat inwoners indicatie-vrij kunnen blijven meedoen aan de samenleving.

31 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66 (5), PvdA, Partij voor de Dieren, SP, CDA
6 stemmen tegen: D66 (1), VVD, GewoonNijmegen.Nu, ODV
**Motie aanvaard**

**Motie Fair Pay vraagt om een eerlijk verhaal**
**Indiener: Quirijn Lokker (GroenLinks)**

De gemeenteraad van Nijmegen in openbare vergadering bijeen op 19 juni 2024

**Constaterende dat**
- Nijmegen een breed en divers cultureel aanbod kent met talloze podia, musea, festivals en andere culturele organisaties en cultuur een essentieel onderdeel van onze stad is. Het verbindt ons, biedt plezier, ontspanning, kracht en troost.
- De culturele sector onder druk staat door stijgende kosten. Deze situatie nijpender wordt door de afspreken over Fair Pay in de sector en nu ook nog de voorgestelde verhoging van de BTW van 9% naar 21%.
- Het principe van Fair Pay in de culturele sector is ingevoerd om de beloning van makers (o.a. kunstenaars), zzp'ers en medewerkers te verbeteren. Deze beloningen waren lange tijd structureel te laag
- Het principe van Fair Pay is opgenomen in de subsidievoorwaarden van Nijmegen omdat we eerlijke betaling een belangrijk uitgangspunt vinden.

**Overwegende dat**
- De voorgenomen btw-verhoging op cultuur een groot, financieel, effect zal hebben op de ticketprijzen en andere inkomsten van culturele organisaties. Dit zet de toegankelijkheid en betaalbaarheid van cultuur onder druk.
- de gemeente niet in staat is om het geheel van stijgende kosten en de gevolgen van de btw-verhoging te compenseren, en dit dus op zichzelf al een verschraling van het culturele aanbod betekent.

- Het rijk, met het opnemen van Fair Pay als voorwaarde voor haar subsidies, ook extra budget beschikbaar heeft gesteld aan BIS-instellingen en de Rijkscultuurfondsen om deze eis ook uitvoerbaar te maken. Het rijk daarnaast aan gemeenten heeft gevraagd hun voorbeeld te volgen in het lokale subsidiebestel.

**Verzoekt het college**
- Te onderzoeken wat de invoering van bovenstaande kostenstijgingen betekent voor de Nijmeegse cultuursector
- In aanloop naar de begroting uit te werken hoe we om kunnen gaan met de gevolgen van deze kostenstijgingen door ze bijvoorbeeld op te vangen in de cultuursubsidie budgetten.

31 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, Partij voor de Dieren, SP
6 stemmen tegen: VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV
**Motie aanvaard**

**Motie Beter ambtshalve uitgekeerd dan ten hele gedwaald**
**Indiener: Quirijn Lokker (GroenLinks)**

De gemeenteraad van Nijmegen in openbare vergadering bijeen op 19 juni 2024,

**Constaterende dat**
- Zowel het wettelijk minimumloon als de uitkeringen in Nederland structureel te laag zijn.
- Het inkomen van veel Nijmegenaren minder is gestegen dan de noodzakelijk kosten voor energie, boodschappen etc.
- In Nijmegen iedereen, ongeacht inkomen, mee moet kunnen doen aan de samenleving en dat we om dit te bereiken verschillende inkomensregelingen hebben.

**Overwegende dat**
- De verschillende inkomensregelingen in Nijmegen verschillende voorwaarden, aanvraagmethodes en uitkeringsvormen kennen.
- Dit zorgt voor onnodige drempels voor Nijmegenaren die recht hebben op de regelingen en bovendien zorgt voor talloze extra beoordelings- en uitkeringsmomenten voor de gemeente Nijmegen.
- De regelingen, ondanks hun specifieke doelstellingen, allemaal het doel hebben om Nijmegenaren met een laag inkomen financieel te ondersteunen.
- Het tijd, frustratie en geld scheelt, van zowel inwoners als ambtenaren, om 1 aanvraag en verder ambtshalve uitkering te doen.

**Verzoekt het college**
Om in navolging van het debat en het voornemen tot vereenvoudiging van de regelingen bij het koersdocument in 2023
1. Om actief aan de slag te gaan met het vereenvoudigen van inkomensregelingen.
2. Over te gaan tot het zoveel mogelijk ambtshalve uitkeren van regelingen bij aanvragen wanneer de inkomenssituatie van de inwoner al bekend is bij de gemeente.
3. De uitwerking met daarin verwachte kostenbesparing van deze twee ingrepen te verwerken in de begroting 2025-2028

36 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, Partij voor de Dieren, SP, VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu
1 stem tegen: ODV
**Motie aanvaard**

**Motie Niet door de ondergrens**
**Indiener: Yurre Wieken (SP)**

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 19 juni 2024;

**Constaterende, dat:**
1. Er een structureel tekort verwacht wordt van 9,6 miljoen euro op jeugdhulp;
2. Het college in het Koersdocument voorstelt taakstellende budgetplafonds in te voeren voor Wmo en Jeugdhulp;

**Overwegende, dat:**
1. Door budgetplafonds de wachttijden nog verder op kunnen lopen;
2. Zorgbehoevenden en kwetsbare jongeren niet de dupe mogen worden van financiële problemen bij de overheid;

**Spreekt uit**
1. Dat de plafonds op Wmo en jeugdhulp niet mogen leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van zorg en hulp voor zij die dat nodig hebben;

**En verzoekt het college**
1. Indien de kwaliteit van zorg en hulp in het geding raakt, de budgetplafonds los te laten en de raad te consulteren over alternatieve oplossingen;

6 stemmen voor: Partij voor de Dieren, SP
31 stemmen tegen: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV
**Motie verworpen**

**Motie Een leven lang thuis**
**Indiener: Yurre Wieken (SP)**

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 19 juni 2024;

**Constaterende, dat:**
1. In het Koersdocument binnen het sociaal domein beschreven wordt wat in de nabije toekomst knelpunten zijn in wonen en zorgen in relatie tot de vergrijzing van de Nijmeegse inwoners;
2. Dit vraagt om oplossingen in de aanpak en sturing van de gemeente;

**Overwegende, dat:**
1. Lang Leven Thuisflats, zoals reeds geïntroduceerd in Amsterdam, goede alternatieven kunnen zijn voor Nijmegen om een oplossing te zijn in aanpak en sturing;
2. Een voordeel van Leven Lang Thuisflats bijvoorbeeld is dat hiervoor geen nieuwbouw nodig is, omdat er bestaande bouw wordt gebruikt;
3. We als gemeente willen dat ook onze ouderen zo lang mogelijk zelfstandig mogelijk kunnen blijven wonen in hun buurt en we hiervoor goede en betaalbare alternatieven willen bieden;
4. In de startnotitie Woonzorgvisie, vastgesteld op 27 september 2023, wonen mét zorg als prioriteit is genoemd;

**Roept het college op:**
1. De mogelijkheid te onderzoeken voor de introductie van Leven Lang Thuisflats in Nijmegen;
2. Hierover uiterlijk Q1 2025 te rapporteren aan de raad;

*Toelichting: Leven lang Thuis is een woonconcept dat onder andere in Amsterdam in opkomst is. Hierbij worden bij bestaande woningbouw zorgvoorzieningen toegevoegd, naastfysieke ingrepen als liften toevoegen, drempels verwijderen, deuren verbreden, et cetera. Zie https://vitaalgezond_amsterdam/nieuwsbericht/lang-leven-thuisflats-woningen-voor-ouderen/,*

**Motie is gedurende de beraadslagingen aangehouden**

**Motie Fijn wonen zonder zorgen**
**Indiener: Yurre Wieken (SP)**

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 19 juni 2024;

**Constaterende, dat:**
1. In het Koersdocument binnen het sociaal domein beschreven wordt wat in de nabije toekomst knelpunten zijn in wonen en zorgen in relatie tot de vergrijzing van de Nijmeegse inwoners;
2. Dit vraagt om oplossingen in de aanpak en sturing van de gemeente;

**Overwegende, dat:**
I. Zorgbuurthuizen, zoals reeds geïntroduceerd in Oss, goede alternatieven kunnen zijn voor Nijmegen om een oplossing te zijn in aanpak en sturing;
2. We als gemeente willen dat ook onze ouderen zo lang mogelijk zelfstandig mogelijk kunnen blijven wonen in hun buurt en we hiervoor goede en betaalbare alternatieven willen bieden;
3. Een zorgbuurthuis vele voordelen kent in ondersteuning en zorg;
4. De raad 28 oktober 2020 met de aangenomen motie *Klaar voor de start: het Zorgbuurthuis* heeft gevraagd de mogelijkheden voor zorgbuurthuizen nader uit te werken;
5. In de startnotitie Woonzorgvisie, vastgesteld door de raad op 27 september 2023, wonen met zorg als prioriteit is genoemd;
6. De Doekenborg in Aldenhof, eigendom van Woonzorg Nederland, reeds bestemd is voor (deels) beschut wonen voor ouderen;
7. Er momenteel wordt gewerkt aan een ambitiedocument voor de Doekenborg;

**Roept het college op:**
1. Te inventariseren welke panden binnen de gemeente geschikt kunnen zijn om te dienen als zorgbuurthuis, te beginnen bij de Doekenborg;
2. Hierover uiterlijk QI 2025 te rapporteren aan de raad;

**Motie is gedurende de beraadslagingen ingetrokken**

**Motie Help inwoners met hoge energiekosten**
**Indiener: Yurre Wieken (SP)**

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 19 juni 2024,

**Constaterende, dat:**
-Zowel minima als werkende armen doelgroepen zijn van ons armoedebeleid;
Inwoners met een inkomen hoger dan I 00% (110-120% voor doelgroepen) van het sociaal minimum geen aanspraak kunnen maken op bijzondere bijstand voor energiekosten;
-Er een groeiend aantal meldingen is van inwoners die zeer hoge naheffingen krijgen, bijvoorbeeld omdat zij nog vastzitten aan een contract met hoge energieprijzen;

-Contracten gebaseerd op een zeer hoge energieprijs door de tijd afnemen, waardoor extreme naheffingen vanwege een hoge energieprijs een tijdelijk probleem zijn;

**Overwegende, dat:**
-Er momenteel door CBS, Nibud en SCP wordt gewerkt aan een armoedegrens die ook rekening houdt met noodzakelijke uitgaven, in plaats van enkel een inkomensgrens.
-Zowel naheffingen van duizenden euro's en vergelijkbaar hoge voorschotten onbetaalbaar zijn voor de groep werkende armen met lage reserves, en zij door een betalingsregeling amper vrij besteedbaar budget overhouden.
-Eerdere regelingen zoals energietoeslag en het noodfonds niet alleen als doel hadden hoge kosten achteraf te voorkomen, maar lagere inkomens ook in staat te stellen hun huis voldoende te verwarmen;
-De gemeenteraad meermaals het belang van maatwerk in armoedebeleid heeft benadrukt, maar de nieuwe Armoedeagenda pas halverwege 2025 wordt besproken;
-Er 4 miljoen niet is uitgegeven bij de energietoeslag;

**Roept het college op:**
1. Inwoners met een inkomen boven de 120% en onvermijdbaar hoge energiekosten die zij niet kunnen betalen, financieel te ondersteunen en hier beleidsregels voor op te stellen voor de periode tot de nieuwe armoede-agenda.
2. Dit te dekken uit de middelen die niet zijn uitgegeven bij de energietoeslag.

**Motie is gedurende de beraadslagingen ingetrokken**

**Motie Van rommel naar parel: de koers naar een schoon Nijmegen**
**Indieners: Wendy Grutters (Stadspartij Nijmegen), Quirijn Lokker (GroenLinks)**

**De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 19 juni 2024,**

**Constaterende dat:**
• Leefbaarheid in onze stad onder druk staat door toenemende problemen met zwerfafval en rondslingerend vuil. Dit speelt in de binnenstad, in de Stads- en Wijkmonitor 2024 geeft een relatief groot aandeel bewoners aan dat de buurt achteruitgaat, en ook in andere wijken zoals Dukenburg;
• Uit de meest recente Stads- en Wijkmonitor 2024 blijkt dat Nijmegenaren vervuiling van de openbare ruimte (rommel, zwerfvuil) als het grootste probleem in hun buurt zien;
• Uit diezelfde monitor ook blijkt dat de meeste meldingen in de meld- en herstel app gaan over afval en vervuiling;
• Er steeds meer vuilniszakken naast de ondergrondse containers worden geplaatst, vaak vergezeld van grofvuil, dat de verloedering van de omgeving versterkt;
• In het coalitieakkoord het besluit uit de vorige coalitieperiode, om geen gratis grofvuil meer op te halen, is teruggedraaid en burgers nu weer één keer per jaar gratis hun grofvuil kunnen laten ophalen.

**Overwegende dat:**
• Het belangrijk is om *de* leefbaarheid in de stad te verbeteren door verloedering tegen te gaan en een schone omgeving te bevorderen;
• Uit het Kader Toezicht en Handhaving blijkt dat het college de handhavingscapaciteit wil uitbreiden (+ 5,4 fte in 2025, tot 2030 + 3 tot 7 fte en na 2030 met +19 fte ten opzichte van *de* huidige bezetting);
• Extra handhaving alleen niet voldoende is om dit probleem aan te pakken en dat er behoefte is aan een nieuwe aanpak die ook *de* bewustwording en verantwoordelijkheid van bewoners vergroot;

• Het concept van stadconciërges een goede aanvulling kan zijn om de leefbaarheid te verbeteren. Deze stadconciërges kunnen signaleren, rommel laten ophalen en bewoners zonder te beboeten informeren over het juiste gebruik van afvalvoorzieningen;
• Stadconciërges mogelijk kunnen worden gevonden binnen het programma maatwerkbanen, waarbij niet mensen bij de baan worden gezocht maar banen bij de mens, wat ook past bij onze doelstellingen om werkgelegenheid te stimuleren;
• Stadconciërges ondersteunend kunnen zijn aan het werk van onze handhavers en handhaving doeltreffender kunnen laten zijn.
• Deze stadconciërges ook aanvullend kunnen zijn aan het werk van de DAR en het waardevolle werk van sociaal-maatschappelijke initiatieven zoals Stichting Dagloon en Wijkhelden, zodat de functie van deze initiatieven zowel op sociaal vlak als op het gebied van leefbaarheid verstevigd kan gaan worden;
• Stadconciërges ook een adviesfunctie kunnen vervullen in het beter inrichten van de openbare ruimte om vervuiling en zwerfvuil dumpen tegen te gaan;
• Het melden van kapotte of volle containers laagdrempeliger moet worden gemaakt door bijvoorbeeld de Meld & Herstel app en/of de website van DAR gebruiksvriendelijker te maken voor een bredere doelgroep;
• Een effectieve campagne kan helpen om mensen bewust te maken van de gevolgen van hun gedrag en hen te motiveren om beter met hun afval om te gaan en hen te wijzen op de terugkeer van het gratis ophalen van grofvuil.

**Verzoekt het college om:**
1. In de Stadsbegroting 2025-2029 ruimte te maken voor de inzet van stadsconciërges, die een actieve rol spelen in het signaleren en aanpakken van afval en verloederingsproblemen door rommel laten ophalen en met vervuilers in gesprek te gaan zonder direct te beboeten en een signaalfunctie vervullen om handhaving efficiënter in te zetten
2. De mogelijkheden te onderzoeken om stadconciërges te betrekken vanuit het programma maatwerkbanen.
3. De procedure voor het melden van kapotte of volle containers bij DAR te vereenvoudigen, zodat bewoners dit sneller en gemakkelijker kunnen doen.
4. Een campagne op te zetten gericht op het aanspreken van bewoners op verloedering en asociaal gedrag en hen bewust maakt van hun verantwoordelijkheid voor een schone stad.

*Beslispunten 1 t/m 3*
32 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, Partij voor de Dieren, SP, CDA
5 stemmen tegen: VVD, GewoonNijmegen.Nu, ODV
**Beslispunten 1 t/m 3 aanvaard**

*Beslispunt 4*
29 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, Partij voor de Dieren, SP, CDA
8 stemmen tegen: PvdA, VVD, GewoonNijmegen.Nu, ODV
**Beslispunt 4 aanvaard**

**Motie Samen sterk voor een seniorvriendelijk Nijmegen**
**Indieners: Wendy Grutters (Stadspartij Nijmegen), Marijke Synhaeve (D66), Quirijn Lokker (GroenLinks)**

**De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 19 juni 2024,**

**Constaterende dat:**
• Het koersdocument beschrijft dat in het sociaal domein door schaarste aan middelen, financiële grenzen, de krappe arbeidsmarkt en vergrijzing keuzes noodzakelijk zullen zijn.

Het college geeft mee dat keuzes maken om de schaarste te verdelen, op een zo verantwoord mogelijke manier, onontkoombaar is.
• De groei van het aandeel ouderen door de vergrijzing zijn hoogtepunt bereikt in 2040 en pas in 2050 weer afneemt en de volgende cijfers (bron Bureau Onderzoek en Statistiek, onderzoek 65-plussers in Nijmegen december 2023) duidelijk maken dat dit een enorme druk gaat leggen op zorg, huisvesting en voorzieningen voor ouderen:
o In 2035 bestaat ongeveer 25% van de bevolking uit ouderen vanaf 60 jaar (in 2023 was dit nog 17%).
o Het aantal 65+ers in Nijmegen zal blijven stijgen, van 29.200 naar 42.900 (toename van 17% naar 24%) in 2040.
o De categorie 70+ers binnen deze groep zal met 7.000 personen (40%) toenemen.
o Het aantal ouderen met dementie zal tot 2040 verdubbelen ten opzichte van 2020.
o Tussen 2023 en 2040 zal het mantelzorgpotentieel meer dan halveren. In 2040 is het aantal beschikbare mantelzorgers voor 75+ers gedaald van vijf naar drie.

**Overwegende dat:**
• De sterk toenemende vergrijzing en de veranderende samenstelling van de groep ouderen, met een relatief veel groter aandeel 70+ers, ons voor enorme uitdagingen gaat stellen.
• We als stad niet mogen aanvaarden door een morele ondergrens te zakken en we daarom alles op alles moeten zetten om een sociale zorgzame en dus seniorvriendelijke stad te blijven voor onze ouderen, nu en in de toekomst.
• Deze opgave -in combinatie met de noodzaak keuzes te maken om schaarste te verdelen- vraagt om een optimalisering van het gevoerde ouderenbeleid zodat de schaarsere middelen beter bijdragen om
boven deze morele ondergrens te blijven.
• We daarom focus op ouderen moeten aanbrengen op allerlei beleidsterreinen: welzijn, zorg, huisvesting, mobiliteit, inrichting van de openbare ruimte en het voorzieningenniveau in de wijk, alsmede inkomensondersteuning en armoedebestrijding.
• De gemeente al veel aandacht schenkt aan zorg, huisvesting en voorzieningen voor ouderen, maar er geen integraal ouderenbeleid wordt geformuleerd en er daarom geen overzicht is in de samenhang van de aandacht voor ouderen binnen de diverse beleidsterreinen.
• Juist deze samenhang bewaakt moet worden om die optimalisering in tijden van schaarste te kunnen aanbrengen.
• De Seniorenraad in april 2021 al bij alle politieke partijen pleitte om het werken vanuit integraal ouderenbeleid op te nemen in verkiezingsprogramma's. Deze zelfde Seniorenraad in haar ongevraagd advies van 15 januari 2024 nog eens oproept seniorenbeleid integraal op te nemen in alle beleidsmaatregelen: uitvoering Wmo, regionaal zorgakkoord, woonzorgvisie, omgevingsvisie, mobiliteit, armoedebestrijding etc.
• Een eerste aanzet tot integraal ouderenbeleid kan bestaan uit een actieprogramma seniorvriendelijk Nijmegen waarin de huidige opgaven van meerdere gemeentelijke afdelingen, externe partners en maatschappelijke organisaties gevat gaan worden in één document.
• Dit 'actieprogramma seniorvriendelijk Nijmegen' niet alleen de gemeente(raad), maar ook betrokken partners, zoals woningcorporaties, vastgoedontwikkelaars, zorginstellingen en welzijnsorganisaties, vrijwilligersorganisaties en de Seniorenraad inzicht biedt in ieders opgaven, kansen voor meer samenhang helpt te signaleren en daarmee een startdocument is om daadwerkelijk die optimalisering samen waar te maken en verbeteringen in de komende jaren te monitoren.

**Verzoekt het college om:**
1. Een actieprogramma seniorvriendelijk Nijmegen te ontwikkelen dat de huidige aandachtspunten en opgaven gericht op ouderen binnen welzijn, zorg, huisvesting, mobiliteit, openbare ruimte, inclusie en inkomen samenbrengt.

2. In dit actieprogramma de huidige en gewenste samenhang tussen deze aandachtspunten en opgaven te beschrijven en kansen te beschrijven om deze samenhang te vergroten.
3. Dit 'actieprogramma seniorvriendelijk Nijmegen' het startpunt te laten zijn voor het ontwikkelen van integraal ouderenbeleid.
4. Ouderen en organisaties die voor ouderen opkomen, waaronder in ieder geval de Seniorenraad, te betrekken bij de ontwikkeling van dit actieprogramma en het uiteindelijke integrale ouderenbeleid.
5. Bij de opstelling van de Stadsbegroting 2025-2028 aandacht te besteden aan de financiële en personele middelen die nodig zijn voor het opstellen van dit actieprogramma en het opvolgen van eerste optimalisaties.

32 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, Partij voor de Dieren, SP, CDA
5 stemmen tegen: VVD, GewoonNijmegen.Nu, ODV
**Motie aanvaard**

**Motie *Verleden Beleefd* verwezenlijkt!**
**Indiener: Marijke Synhaeve (D66)**

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 19 juni 2024

**Constaterende dat:**
• Nijmegen de oudste stad van Nederland is, gekenmerkt door een rijke cultuurhistorie die het verhaal vertelt van onze stad en van onschatbare waarde is voor zowel de lokale gemeenschap als het nationale erfgoed;
• Vorig jaar door de raad het raadsvoorstel *Verleden Beleefd* is vastgesteld met daarin ambitieuze doelen om de beleving van ons cultureel erfgoed te versterken en te bevorderen, wat essentieel is voor het behoud en de voortdurende relevantie van ons erfgoed.

**Overwegende dat:**
• De gestelde ambities van *Verleden Beleefd* gepaard gaan met specifieke investeringen;
• De huidige financiële middelen niet toereikend zijn om de ambitieuze plannen daadwerkelijk te verwezenlijken;
• Het versterken van het cultureel erfgoed van Nijmegen belangrijk is voor het verrijken van ons culturele aanbod en stimuleren van participatie, educatie en economische groei.

**Roept het college op om:**
1. In de begroting eenmalig extra middelen vrij te maken voor cultureel erfgoed, zodat:
a. De gestelde ambities in *Verleden Beleefd* gerealiseerd kunnen worden;
b. Er een bijdrage geleverd wordt om de plannen van Het Gebroeders van Lymborchhuis voor hun jubileumjaar (2025) mogelijk te maken;
c. Cultureel erfgoed beter zichtbaar gemaakt kan worden in de stad, door;
-Bij de renovatie van het dak van de St. Stevenskerk, dit dak ook toegankelijk te maken voor bezoekers;
-De spilfunctie van partners zoals St. Stevenskerk en het huis van de Nijmeegse Geschiedenis te versterken door bijvoorbeeld exposities, tentoonstellingen en optredens te stimuleren.

25 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, Partij voor de Dieren, CDA
11 stemmen tegen: PvdA, SP, VVD, GewoonNijmegen.Nu, ODV
Mevrouw Thomassen (Stadspartij Nijmegen) heeft zich onthouden van stemming
**Motie aanvaard**

**Motie Speel-, sport- en ontmoetruimte voor kinderen en jongeren**
**Indiener: Marijke Synhaeve (D66)**

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 19 juni 2024

**Constaterende dat:**
• Het aandeel volwassenen in Nijmegen dat voldoet aan de beweegrichtlijnen gedaald is van 59% in 2016 naar 54% in 2022.
• De sociale *return on investment* (SROI) van sport en bewegen hoog is. Dat betekent dat elke euro die in sport en bewegen wordt geïnvesteerd, 2,5 euro oplevert. De SROI is het grootst in verstedelijkt gebied en in wijken met lagere sociale economische status.
• In vijf van de zes wijkspeeltuinen in Nijmegen kinderen spelen achter hoge hekken en dat de speeltuinen beperkt open zijn. Bovendien voldoen de meeste wijkspeeltuinen niet aan de norm om 40% van de speeltoestellen in de schaduw te hebben.
• Uit onderzoek blijkt dat er momenteel al een tekort is in het aantal ontmoet-, sport- en verwijsplekken voor jongeren in Nijmegen-Noord en dat met het groeiend aantal jongeren dit tekort alleen nog maar groter wordt.
• Volgens het kader van het plan Bewegen, Ontmoeten Spelen en Sporten (BOSS) de 25 ommetjes in Nijmegen een "belangrijke functies hebben om inwoners in beweging te krijgen" maar er geen herkenbare routebewijzering is in de openbare ruimte.

**Overwegende dat:**
• Spelen, sport en bewegen verbindt, verbroederd en inspireert. Het draagt bij aan een vitale stad waarin mensen zowel fysiek, mentaal als sociaal weerbaar zijn.
• Om spel, sport en bewegen in de openbare ruimte te bevorderen moeten er voldoende faciliteiten zijn en moet het aantrekkelijk ingericht zijn. Juist in dichtbebouwde gebieden en wijken met de meeste sociaal economische uitdagingen loont het meest om te investeren in sport en bewegen.
• De OBB-systematiek de behoefte aan de ontmoetings-, sport- en verwijsplekken voor jongeren inzichtelijk maakt. Hierbij is er voor 1 op 100 jongeren een sportplek in de wijk en voor 1 op de 500 jongeren een jongerenontmoetingsplek nodig.
• Hardlopen voor veel mensen een makkelijke en toegankelijke manier is om te sporten, vooral als je direct in je eigen wijk zou kunnen starten met een mooie route.

**Roept het college op:**
1. Te bekijken of we op korte termijn kunnen wijkspeeltuinen met een meer open karakter (zonder hoge hekken en beperkte openingstijden) kunnen realiseren.
2. Te bekijken of we bij het volgende boomplantseizoen nadrukkelijk locaties in (wijk)speeltuinen die nog niet aan de schaduwnorm voldoen prioriteit kunnen geven bij het planten van nieuwe bomen.
3. Volgens de CBB-systematiek te onderzoeken hoe groot het tekort aan sport- en ontmoetingsruimte in de andere stadsdelen van Nijmegen is, te beginnen bij de stadsdelen waar de meeste kinderen en jongeren wonen en hierover op hoofdlijnen terug te koppelen aan de raad voor de begrotingsbehandeling.
4. Te bekijken of de zichtbaarheid en het gebruik van de 25 ommetjes verbeterd kan worden door:
a. In de openbare ruimte de routing van de ommetjes zichtbaar te maken zoals dat met de kwiekroutes ook is gebeurd.
b. Te onderzoeken of en waar de ommetjes (zo veel mogelijk via groene routes) aan elkaar kunnen worden gekoppeld.
c. Te onderzoeken of de ommetjes gebruikt kunnen worden als hardlooproute in en tussen wijken.

*Beslispunten 1 en 2*
26 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, Partij voor de Dieren, CDA
11 stemmen tegen: PvdA, SP, VVD, GewoonNijmegen.Nu, ODV
**Beslispunten 1 en 2 aanvaard**

**De beslispunten 3 en 4 zijn gedurende de beraadslagingen aangehouden**

**Motie Toegankelijke PrEP-zorg**
**Indiener: Marijke Synhaeve (D66)**

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 19 juni 2024

**Constaterende dat:**
• PrEP een pil is waarmee je kunt voorkomen dat je HIV oploopt. De pil werkt preventief. Het is een veilig én effectief medicijn. Dat is wetenschappelijk bewezen. Je kunt het dagelijks of in perioden gebruiken (https://www_.soaaids._nl/nl/voorkom-soas/pre).
• PrEP bedoeld is voor mensen die een hoger risico lopen op HIV.
• PrEP-zorg door zowel de GGD (pilot) als huisartsen kan worden aangeboden.
• Het relatief eenvoudige zorg betreft.
• De GGD momenteel een wachtlijst heeft van ongeveer 2 jaar.
• PrEP-zorg per 1 augustus structureel wordt aangeboden door GGD, waarbij het (rijks)budget ontoereikend is.
• Onderdeel van de nieuwe richtlijn (https://www.rivm.nl/hiv/oreo) is dat de PrEP-zorg ook door de eerstelijnszorg (via huisarts) kan worden aangeboden.
• Momenteel slechts een beperkt aantal huisartsen in Nijmegen deze zorg leveren, door onder andere onbekendheid met zowel PrEP-zorg als de doelgroep.
• De doelgroep gewend is om seksuele zorg via de GGD te ontvangen en de stap naar de huisarts voor deze zorg een hobbel is.
• De medicatie door de gebruikers zelf wordt betaald. En de zorg door ofwel GGD of de zorgverzekeraars.

**Overwegende dat:**
• Door het toegankelijk maken van PrEP-zorg het aantal HIV-besmettingen verder kan afnemen (https://www._rivm.nl/hi/prep).
• Er nu Nijmegenaren besmet raken met HIV die gebruik hadden willen maken van PrEP-zorg, maar geen toegang hebben.
• Het budget van de GGD onvoldoende is om iedereen die wil PrEP-zorg te verlenen en de huisarts dus een belangrijke rol speelt om deze zorg voor iedereen (gezamenlijk met de GGD) toegankelijk te maken.
• De GGD over de kennis beschikt om huisartsen Nijmegen integraal te trainen in het verlenen van PrEP-zorg. Denk hierbij aan: intake, adviseren doelgroep, uitschrijven medicatie, testen en nazorg.

**Roept het college op:**
1. Een tijdelijke extra inzet van bijvoorbeeld 0,5 FTE voor twee jaar waarbij; huisartsen in Nijmegen actief door de GGD worden getraind en geactiveerd voor het verlenen PrEP-zorg, de huidige wachtlijsten bij de GGD verder worden weggewerkt (extra intakes), en structurele werkafspraken worden gemaakt tussen GGD en huisartsen over de Prep-zorg (wie doet wat). Alles met doel om met deze tijdelijke inspanning de Prep-zorg structureel toegankelijk te maken voor de doelgroep.

31 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, Partij voor de Dieren, SP
6 stemmen tegen: VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV
**Motie aanvaard**

**Motie Less is more Citymarketing**
**Indiener: Frank de Gram (Partij voor de Dieren)**

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 19 juni,

**Constaterende dat:**
• Citymarketing en regiopromotie een aanzienlijke hoeveelheid financiële middelen vereist;
• De komst van toeristen, vooral per riviercruiseschip, vliegtuig of auto, bijdraagt aan milieuvervuiling en voor overlast kan zorgen;
• Nijmegen te maken heeft met een groei aan hotels en vakantieverhuur van woningen:

**Overwegende dat:**
• Middelen beter besteed kunnen worden aan duurzame doelen die bijdragen aan de leefbaarheid en milieu van Nijmegen;
• Het spreiden van bezoekers, investeren in deelfietsen, openbaar vervoer en het versterken van lokaal groen kan bijdragen aan een duurzamere en aantrekkelijke stad;
• Het beperken van de groei van hotels en vakantieverhuur bijdraagt aan het behoud van woonruimte voor inwoners en vermindering van de druk op de woningmarkt.

**Verzoekt het college:**
1. De investeringen in citymarketing en regiopromotie minimaal te halveren;
2. Inkomsten uit de toeristenbelasting te herbestemmen voor projecten die de leefbaarheid van de stad vergroten zoals groen, speelplaatsen of fietsgebruik;
3. Zich actief in te zetten tegen de wildgroei van hotels en vakantieverhuur van woningen,

6 stemmen voor: Partij voor de Dieren, SP
31 stemmen tegen: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV
**Motie verworpen**

**Motie Groene Walstroom**
**Indiener: Frank de Gram (Partij voor de Dieren)**

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 19 juni,

**Constaterende dat:**
• De uitstoot van schadelijke stoffen door schepen die zijn aangemeerd aan de Waalkade bijdraagt aan luchtvervuiling en geluidsoverlast in de stad;
• Groene walstroom een duurzame en schone energie oplossing biedt voor schepen die aanleggen, waardoor de uitstoot van CO, en andere schadelijke stoffen significant kan worden verminderd;
• Er op dit moment beperkte mogelijkheden zijn voor schepen om gebruik te maken van walstroom aan de Waalkade.
• Er in de stad verhalen zijn dat sommige schepen, ondanks de schijnbaar fysieke aansluiting op de walstroomvoorziening (door middel van een kabel), niet daadwerkelijk walstroom afnemen, omdat het geleverde vermogen niet groot genoeg zou zijn,

**Overwegende dat:**
• De gemeente Nijmegen zich inzet voor een betere luchtkwaliteit, duurzaamheid en het verminderen van de ecologische voetafdruk,

**Verzoekt het college:**
1. Te onderzoeken welke technische en financiële mogelijkheden er zijn om het aanbod van groene walstroom aan de Waalkade te vergroten, zodat alle schepen die aanleggen hier gebruik van kunnen maken;
2. Een handhavingsbeleid te ontwikkelen dat voorziet in regelmatige controles en sancties voor schepen die zich niet aan de verplichting tot het gebruik van walstroom houden, zodra voldoende walstroomfaciliteiten beschikbaar zijn,

*Beslispunt 1*
22 stemmen voor: GroenLinks, D66, Partij voor de Dieren, SP, CDA
15 stemmen tegen: Stadspartij Nijmegen, PvdA, VVD, GewoonNijmegen.Nu, ODV
**Beslispunt 1 aanvaard**

*Beslispunt 2*
6 stemmen voor: Partij voor de Dieren, SP
31 stemmen tegen: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV
**Beslispunt 2 verworpen**

**Motie Musea voor iedereen**
**Indiener: Frank de Gram (Partij voor de Dieren)**

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 19 juni,

**Constaterende dat:**
• Toegang tot kunst en cultuur bijdraagt aan de persoonlijke ontwikkeling, educatie en welzijn van inwoners;
• De investeringen in het Valkhof museum en in andere culturele instellingen uiteindelijk worden gedragen door alle inwoners van deze stad;
• Niet alle inwoners de financiële middelen hebben om regelmatig musea te bezoeken;
• Gratis toegang tot musea drempels verlaagt en bijdraagt aan een inclusieve samenleving,

**Overwegende dat:**
• Het belangrijk is dat alle inwoners van Nijmegen toegang hebben tot culturele voorzieningen, ongeacht hun financiële situatie;
• Een dag per week gratis toegang tot musea een positieve impact kan hebben op de betrokkenheid van inwoners bij kunst en cultuur;
• Het stimuleren van museumbezoek kan bijdragen aan het behoud en de waardering van hedendaagse kunst, cultureel erfgoed en de culturele sector,

**Verzoekt het college:**
1. Te onderzoeken of met musea in Nijmegen afspraken kunnen worden gemaakt over het gratis toegankelijk maken van hun tentoonstellingen en collecties voor inwoners van de gemeente Nijmegen met een laag inkomen door bijvoorbeeld gebruik te maken van de op handen zijnde stadspas;
2. Tevens de financiële en operationele implicaties van deze maatregel te onderzoeken evenals waar de benodigde ondersteuning of compensatie voor musea vandaan gehaald kan worden;
3. De raad ruim voor de Stadsbegroting te informeren over de resultaten en conclusies van dit onderzoek,

18 stemmen voor: GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, SP
19 stemmen tegen: Stadspartij Nijmegen, D66, VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV
**Motie verworpen**

**Motie Geld voor makers, niet (alleen) voor kunstpaleizen**
**Indiener: Frank de Gram (Partij voor de Dieren)**

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 19 juni,

**Constaterende dat:**
• Laagdrempelige kunst en cultuur een belangrijke rol spelen bij de sociale cohesie, educatie en welzijn van de inwoners van Nijmegen;
• De kunst van de makers van nu kan bijdragen aan een andere blik, bewustwording en actie op actuele uitdagingen in de maatschappij zoals biodiversiteitscrisis, klimaatverandering en asiel en migratie.
• De Fair Practice Code streeft naar eerlijke beloning en arbeidsvoorwaarden voor werkenden in de culturele sector;
• Het huidige extra cultuurbudget voornamelijk besteed wordt aan grote en dure instellingen en panden in het centrum, waardoor makers, laagdrempelige cultuurinitiatieven en initiatieven in de wijken minder steun krijgen.

**Overwegende dat:**
• Het belangrijk is om de culturele sector te ondersteunen in het realiseren van eerlijke beloning en arbeidsvoorwaarden;
• Het bevorderen van laagdrempelige cultuurinitiatieven in de wijken bijdraagt aan de toegankelijkheid en inclusiviteit van cultuur voor alle inwoners;
• Een structurele verhoging van het budget voor kunst, cultuur en erfgoed opgenomen is om deze doelen te realiseren;
• We deze extra budgetten kunnen inzetten om makers, culturele broedplaatsen en nieuwe ateliers te stimuleren en realiseren;
• Er vorig jaar geld over was omdat er niemand een aanvraag had gedaan;
• We niet hoeven te wachten tot er bij ons aan wordt geklopt, maar we ook actief deze gelden kunnen inzetten om een vruchtbare basis te creëren voor makers om zich te ontwikkelen.

**Verzoekt het college:**
1. Het structurele verhoogde budget voor cultuur ook daadwerkelijk en pro-actief in te zetten voor het verbeteren van het culturele milieu voor de mensen die het doen, de makers door bijvoorbeeld de fair practice code te stimuleren en handhaven en actief te investeren in ateliers voor startende kunstenaars.
2. De raad te informeren over de voortgang van deze maatregelen, inclusief een overzicht van de verdeling van cultuurbudgetten en de implementatie van de Fair Practice Code en hoe de makers pro-actief worden benaderd om van de beschikbare budgetten gebruik te maken.

9 stemmen voor: PvdA, Partij voor de Dieren, SP
28 stemmen tegen: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV
**Motie verworpen**

**Motie FiX de X**
**Indieners: Frank de Gram (Partij voor de Dieren), Quirijn Lokker (GroenLinks)**

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op woensdag 19 juni 2024,

**Constaterende dat:**
• Nijmegen sinds november 2022 de eerste gemeente in Nederland is die onder voorwaarden de kosten vergoedt die gemoeid zijn met de administratieve wijziging van de

geslachtsregistratie, wat betrekking heeft op de aanvraag van een nieuw paspoort of ID-kaart, rijbewijs en deskundigenverklaring;
• Op deze manier invulling is gegeven aan de unaniem aangenomen motie 'Vergoeding geslachtverandering' van D66, PvdA, Stadspartij Nijmegen en GroenLinks met dagtekening 24 november 2021;
• Deze regeling is verankerd in de 'Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Nijmegen 2024' (hierna Verordening) onder hoofdstuk 4, paragraaf 1, artikel 17, bepalingen 1t/m 4;
• De Verordening hier refereert naar de geslachtsregistratie en dus behalve 'm' of 'v, ook refereert naar 'x', wat per slot van rekening ook een 'geslachtsregistratie' betreft;
• Voor de geslachtswijziging van 'm' naar 'v' en vice versa een deskundigenverklaring nodig is, waar in de Verordening en op de informatiepagina op de website van de gemeente naar wordt gerefereerd;
• Voor de geslachtswijziging van 'm' of 'v naar 'x' géén deskundigenverklaring nodig is, maar wel een uitspraak van de rechtbank, waar in de Verordening en op de informatiepagina op de website van de gemeente niét naar wordt gerefereerd;
• De Verordening en de website zodoende ook niet refereren naar de kosten van de eigen bijdrage die gemoeid zijn met het verzoek aan de rechtbank als component die kan worden vergoed;
• Mensen die hun geslachtsregistratie willen laten wijzigen van 'm' of 'y' naar 'x' zodoende uiteindelijk buiten de bestaande regeling vallen, wat leidt tot rechtsongelijkheid voor mensen die zich niet identificeren als man of vrouw.

**Overwegende dat:**
• De gemeente Amsterdam wel kosten vergoedt die gemoeid zijn met de eigen bijdrage voor de verklaring aan de rechtbank die nodig is voor de wijziging van het geslacht van 'm' of 'v' naar 'x';
• Nijmegen al sinds jaar en dag een inclusieve regenboogstad is met een serieus beleid op de (bescherming van) mensenrechten van lhbtiqap+ personen en dit beleid niet alleen in woord maar vooral ook in daad dient te worden gerealiseerd;
• Nijmegen op Roze Woensdag 2023 de Nederlandse Intersekse Verklaring heeft ondertekend en de gemeente hiermee dus ook ten doel stelt meer aandacht te hebben voor de behoeftes van intersekse personen en initiatieven die intersekse-emancipatie bevorderen te ondersteunen;
• Er mensen zijn die zich niet identificeren met heteronormatieve (cis)genderidentiteiten en er onder een gedeelte van de intersekse personen en bijvoorbeeld (maar zeker niet uitsluitend) non-binaire en transgender personen de behoefte bestaat hun geregistreerde geslacht te wijzigen in de gender neutrale aanduiding 'x';

**Verzoekt het College:**
1. In de Verordening omtrent de administratieve wijziging van de geslachtsregistratie de aanpassing van 'm' of 'v naar de gender neutrale aanduiding 'x' nadrukkelijk mee te nemen en de kosten die gemoeid zijn met de eigen bijdrage voor de verklaring aan de rechtbank op te nemen als component die in aanmerking komt voor vergoeding, zoals bijvoorbeeld de gemeente Amsterdam dat ook doet;
2. Op de website van de gemeente duidelijk te communiceren dat het mogelijk is een administratieve wijziging van het geslacht van 'm' of '/' naar 'x' door te voeren en nadrukkelijk te vermelden dat er ook een vergoeding kan worden aangevraagd voor gemoeide rechtbankkosten en hier de aanvraagmodule op de website op aan te passen.

**Motie is gedurende de beraadslagingen ingetrokken**

**Motie Keep on Rollin' in the Free World**
**Indieners: Frank de Gram (Partij voor de Dieren), Quirijn Lokker (GroenLinks), Wendy Grutters (Stadspartij Nijmegen)**

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op woensdag 19 juni 2024,

**Constaterende dat:**
• Nijmegen sinds oktober 2008 leenbuggy's ter beschikking stelt aan bezoekers van de binnenstad en het gebruik hiervan sindsdien populair bleek;
• Dit idee afkomstig is van een Nijmeegse moeder die hiermee zelfs de 'klimaatparelwedstrijd' heeft gewonnen;
• De gemeente sinds 2009 op verzoek van een aantal inwoners ook leenrollators en -rolstoelen ter beschikbaar stelt
• De ter beschikking stelling van leenbuggy's, -rollators en -rolstoelen o.a. als doel heeft mensen te stimuleren zich naar de stad te begeven met andere vervoersmiddelen dan de personenauto en dit ook succesvol blijkt;
• De ter beschikking stelling van leen buggy's, rollators en -rolstoelen ervoor zorgt dat mensen meer gebruik maken van OV, deelvervoer en/of de fiets en dit er uiteindelijk voor zorgt dat de uitstoot omlaag gaat ten gunste van een schonere lucht en klimaat;
• De ter beschikking stelling van leen buggy's, -rollators en -rolstoelen bovendien leidt tot bevordering van de persoonlijke mobiliteit, maatschappelijke participatie en meer inclusie;

**Overwegende dat:**
• Het heel goed is dat de gemeente uitvoer heeft gegeven aan deze creatieve ideeën van inwoners van de stad, maar de implementatie wel al 15 jaar geleden heeft plaatsgevonden;
• De stad in beweging is, het parkeerbeleid verandert en Nijmegen bezig is met een mobiliteitstransitie;
• Er hierdoor nu, op de middellange en lange termijn een groeiende behoefte kan zijn aan actualisatie van de bestaande regeling, door bijvoorbeeld de capaciteit van het aantal beschikbare middelen en het aantal uitleenpunten uit te bereiden;
• Er qua eventuele uitbreiding van beschikbare middelen naast buggy's, rollators en rolstoelen ook gedacht kan worden aan de uitleen van scootmobielen;
• Er qua eventuele uitbereiding van potentiële uitleenpunten niet alleen te denken valt aan fietsenstallingen, maar bijvoorbeeld ook transferia en stations binnen en buiten het centrum.

**Verzoekt het College:**
1. Het huidige beleid en de regelingen omtrent het gratis ter beschikking stellen van leen buggy's, -rollators en -rolstoelen te evalueren en te inventariseren, hierin de mogelijkheid tot uitleen van scootmobielen te betrekken, de uitkomsten hiervan mee te nemen in het parkeerbeleid en de mobiliteitstransitie en hier uitvoer aan te geven,
2. Bij die evaluatie, inventarisatie en uitvoer niet alleen rekening te houden met de binnenstad, maar ook andere delen van Nijmegen te betrekken waar verschillende vormen van mobiliteit samenkomen, zoals bijvoorbeeld de omgeving van Winkelcentrum Dukenburg en delen van Nijmegen-Noord,
3. Over de evaluatie, inventarisatie en uitvoer terugkoppeling te geven aan de raad in Q1 van 2025,

32 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, Partij voor de Dieren, SP, CDA
5 stemmen tegen: VVD, GewoonNijmegen.Nu, ODV
**Motie aanvaard**

**Motie Extra geld van COA oormerken**
**Indiener: Frank de Gram (Partij voor de Dieren)**

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 19 juni,

**Constaterende dat:**
• De opvang van asielzoekers in Nederland een gedeelde verantwoordelijkheid is van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) en de gemeenten;
• Het COA hogere budgetten heeft uitgekeerd voor de opvang van asielzoekers, waardoor er mogelijk budget over is, dat volgens de 1ste voortgangsmonitor 6,5 miljoen euro bedraagt;
• Deze gelden in de eerste plaats bedoeld zijn voor de opvang en begeleiding van asielzoekers in opvangcentra en het daarom niet meer dan logisch is restanten hiervan in te zetten voor vervolgtrajecten die hieraan zijn verbonden;
• Deze gelden, indien ze nog steeds beschikbaar zijn aan het einde van 2024, kunnen worden ingezet voor extra projecten naast degene die al in de planning staan, die bijdragen aan de integratie en ondersteuning van statushouders in onze stad;
• De omgeving van noodopvangcentra baat kan hebben bij extra investeringen in infrastructuur en voorzieningen, zoals speelplaatsen, groenvoorzieningen en wijkcentra,

**Overwegende dat:**
• Het bevorderen van de integratie van statushouders bijdraagt aan een inclusieve en harmonieuze samenleving;
• Investeringen in de directe omgeving van noodopvangcentra de leefbaarheid en sociale cohesie in deze gebieden kunnen verbeteren;
• Dergelijke investeringen een positieve impact kunnen hebben op zowel de asielzoekers als de omwonenden,

**Roept het college van burgemeester en wethouders op om:**
1. De aan het einde van boekjaar 2024 extra beschikbare gelden in de begroting 2025-2028 in te zetten voor extra projecten, die gericht zijn op de ondersteuning en integratie van groepen zoals statushouders, Oekraïners en ongedocumenteerden in Nijmegen
2. Daarnaast te investeren in extra verbetering van de directe omgeving van noodopvangcentra, door bijvoorbeeld de aanleg van speelplaatsen,

7 stemmen voor: Partij voor de Dieren, SP, CDA
29 stemmen tegen: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, VVD, GewoonNijmegen.Nu, ODV
Mevrouw Tumiwa (GroenLinks) heeft zich onthouden van stemming
**Motie verworpen**

**Motie Vergoed dierenartskosten voor mensen in financiële nood**
**Indiener: Frank de Gram (Partij voor de Dieren)**

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 19 juni 2024,

**Constaterende dat:**
• Mensen met financiële problemen vaak als eerste bezuinigen op dierenartsbezoeken ;
• Gezelschapsdieren hierdoor vaak te laat naar de dierenarts worden gebracht waardoor ze langer lijden dan nodig is en/of niet meer te helpen zijn, en/of waardoor kosten onnodig stijgen;
• Deze dieren zo de dupe worden van de armoede van hun eigenaren, veroorzaakt door de hoge energiekosten in combinatie met de stijging van de prijzen voor andere producten;
• De kosten van dierenartsen zelfs buitenproportioneel stijgen door commerciële investeringsmaatschappijen op de markt voor diergeneeskundige zorg aan dieren;

• In de Beleidsnotitie Dierenwelzijn is opgenomen dat we als gemeente zo diervriendelijk mogelijk handelen en dierenwelzijn als een groot goed zien;
• Dierenartskosten momenteel niet uit de bijzondere bijstand of andere regelingen worden vergoed;
• Bijzondere bijstand van tevoren aangevraagd moet worden,

**Overwegende dat:**
• De gemeente een zorgplicht heeft voor alle dieren binnen de gemeentegrenzen, waar niet meer voor wordt gezorgd;
• Mensen in armoede door de zorgen over hun huisdier(en) stress ervaren wat tot gezondheidsproblemen en dus hogere zorgkosten kan leiden;

**Verzoekt het College:**
1. Aan mensen, die als gevolg van energiearmoede en stijgende prijzen acute problemen hebben met het betalen van dierenartskosten, de mogelijkheid te bieden aanspraak te maken op financiële ondersteuning, bijvoorbeeld middels schenkingen en/of leningen of ondersteuning uit de bijzondere bijstand en daar voorwaarden voor op schrift te stellen;
2. Te onderzoeken of en hoe structureel financiële ondersteuning kan worden opgezet voor noodzakelijke dierenartskosten voor dieren van mensen die in armoede zijn gekomen en onverhoopt die kosten niet kunnen betalen;
3. Als dieren met spoed naar de dierenarts moeten, mild te zijn met de eis, dat financiële bijstand van tevoren moet worden aangevraagd;
4. Eigenaren actief te informeren over welzijnsnormen en -regels en de (financiële) verantwoordelijkheden die het houden van huisdieren met zich mee brengt;

19 stemmen voor: GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, SP, CDA
18 stemmen voor: Stadspartij Nijmegen, D66, VVD, GewoonNijmegen.Nu, ODV
**Motie aanvaard**

**Motie Open de deur**
**Indiener: Frank de Gram (Partij voor de Dieren)**

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 19 juni,

**Constaterende dat:**
• We een probleem zien bij het werven van voldoende menskracht om belangrijke doelen, zoals de energietransitie, te kunnen uitvoeren;
• Werkgelegenheid bijdraagt aan sociale inclusie en economische zelfstandigheid van inwoners;
• Traditionele wervingsprocessen soms belemmeringen vormen voor mensen met een verleden, zonder opleiding of relevante ervaring;
• "Open Hiring" een innovatieve en inclusieve benadering is om werkgelegenheid te bevorderen,
• Het principe van "Open Hiring" iedereen de kans geeft op werk, ongeacht verleden, opleiding of ervaring,

**Overwegende dat:**
• Het belangrijk is om diverse groepen in de samenleving gelijke kansen op werk te bieden;
• Een pilot voor "Open Hiring" kan bijdragen aan het verminderen van de krapte in personele bezetting en het stimuleren van sociale cohesie,

**Verzoekt het college:**
1. Een pilot te starten voor "Open Hiring" binnen de gemeente Nijmegen, waarbij voor bepaalde functies iedereen welkom is, ongeacht verleden, opleiding of ervaring,

2. De voortgang en resultaten van de pilot te evalueren en de raad te informeren over de bevindingen en eventuele vervolgstappen,

18 stemmen voor: GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, SP
19 stemmen tegen: Stadspartij Nijmegen, D66, VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV
**Motie verworpen**

**Motie Sla opgewekt op**
**Indiener: Frank de Gram (Partij voor de Dieren)**

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 19 juni 2024,

**Constaterende dat:**
• In het Koersdocument wordt benoemd dat we rekening moeten houden met onvoldoende capaciteit op het elektriciteitsnet;
• De gemeente Nijmegen in overleg met Liander een Masterplan Netcongestie voor de korte termijn opstelt en een Lokale Energiestrategie (LES) voor de lange termijn;
• Voldoende elektriciteit belangrijk is voor onze inwoners;
• Het belangrijk is groene stroom te kunnen bewaren voor momenten dat de zon niet schijnt of de wind niet waait, zodat dan niet alsnog energie uit fossiele brandstoffen nodig is;
• Energieopslag steeds belangrijker wordt, doordat steeds meer mensen zelf energie opwekken en terug leveren aan het net;
• Niet iedereen die thuis energie opwekt (de mogelijkheid voor) een thuisaccu of een elektrische auto heeft;
• Met een buurtbatterij elektriciteitsopslag op gemeenschappelijk niveau kan worden geregeld;
• Een buurtbatterij het mogelijk maakt om de opgewekte energie zo efficiënt mogelijk over verschillende huishoudens te verdelen;
• Overheden en planontwikkelaars een goede rol kunnen spelen bij het realiseren van zulke energieopslagmogelijkheden voor huizen;
• Het vroeg meenemen van energieopslagmogelijkheden in planontwikkelingen en bouwplannen en de realisatie van energieopslagmogelijkheden zorgt voor minder belasting van de elektriciteitsnetten,

**Overwegende dat:**
• Nieuwbouwprojecten zich goed lenen voor pilots met buurtbatterijen,

**Verzoekt het college:**
1. Voortaan in visies en plannen voor nieuwbouwprojecten meer in te zetten op (pilots met} buurtbatterijen;
2. Dit te verwerken in de Stadsbegroting en andere documenten waar nodig,

**Motie is gedurende de beraadslagingen aangehouden**

**Motie Water niet voor later**
**Indiener: Frank de Gram (Partij voor de Dieren)**

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 19 juni 2024,

**Constaterende dat:**
• In het Koersdocument wordt benoemd dat we rekening moeten houden met schaarste aan financiële middelen, materialen, stikstofruimte en capaciteit op het elektriciteitsnet, maar niet met de schaarste aan (drink)water;

• Het college in de gespreksronde over het VGP d.d. 10-4-2024 aangaf dat er in onze regio pas na 2030 een watertekort (ofwel watercongestie) zou optreden;
• We echter tijdens de recente, droge zomers al te weinig water hadden;
• In gebieden in Twente, rond Utrecht, Amersfoort, Den Haag en het noorden van Groningen sommige bedrijven nu al niet kunnen worden aangesloten op het drinkwaternet en nieuwe woningen mogelijk ook niet meteen gebruik kunnen maken van drinkwater;
• RIVM stelt dat als we de uitdaging rond watertekorten nu niet snel aanpakken, er in 2030 niet meer voldoende drinkwater is en dat ook Vitens in Gelderland vrijwel direct meer capaciteit nodig heeft;
• Brancheorganisatie Vewin inmiddels heeft berekend dat vrijwel heel Nederland binnen zes jaar een acuut drinkwatertekort heeft en dat er in Gelderland voor 2030 problemen met de drinkwatervoorziening ontstaan voor nieuw geplande woningen;
• Vitens meldt dat steeds meer bedrijven geen of minder nieuw aangevraagd drinkwater krijgen" en hun advies aan bedrijven is zoveel mogelijk aan hergebruik te doen;
• De gemeente Nijmegen in overleg met Liander een Masterplan Netcongestie voor de korte termijn opstelt én een Lokale Energiestrategie (LES) voor de lange termijn5, maar er nog geen Masterplan Watercongestie noch een Lokale Water Strategie voor de lange termijn is;
• Overheden en bouwers nog niet veel nadenken over (de besparing van) watergebruik in en om huis,

**Overwegende dat:**
• Water van levensbelang is voor al onze inwoners, mens en dier;
• Watervriendelijk bouwen flink kan bijdragen aan drinkwaterbesparing en zorgt voor minder belasting van de gemeentelijke riolering,

**Verzoekt het college:**
1. Een Masterplan (Drink)Watercongestie voor de korte termijn op te stellen in overleg met stakeholders als Vitens;
2. Een Lokale Water Strategie voor de lange termijn op te stellen in overleg met stakeholders als Vitens;
3. Voortaan in visies en plannen in te zetten op 'watervriendelijk bouwen' van zowel woningen als bedrijven;
4. Deze 3 zaken te verwerken in de Stadsbegroting en andere documenten waar nodig;
5. Een gezamenlijke aanpak van (drink)watercongestie te bepleiten binnen de Groene Metropoolregio,

**De beslispunten zijn gedurende de beraadslagingen als volgt aangepast**

**Verzoekt het college:**
1. Een verkennende notitie op te stellen waarin we de probleemanalyse, opgave, taken en verantwoordelijkheden, (regionale en lokale) strategieën en activiteiten in beeld brengen;
2. Daarbij te verkennen in hoeverre we als gemeente een Masterplan (Drink)watercongestie voor de kortere termijn en een Lokale Waterstrategie voor de langere termijn kunnen dan wel mogen opstellen I.s.m. stakeholders als Vitens;
3. Deze notitie uiterlijk in december 2024 aan de raad voor te leggen
4. Voortaan in visies en plannen in te zetten op ‘watervriendelijk bouwen’ van zowel woningen als bedrijven en dit te verwerken in de Stadsbegroting;
5. In 2025 aan de slag te gaan met de uitkomsten van de verkenning en met wat daaruit volgens de raad noodzakelijk blijkt;
6. Een gezamenlijke aanpak van (drink)watercongestie te bepleiten binnen de Groene Metropoolregio,

**De beslispunten 2 t/m 6 zijn gedurende de beraadslagingen aangehouden**

*Beslispunt 1*
18 stemmen voor: GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, SP
19 stemmen tegen: Stadspartij Nijmegen, D66, VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV
**Beslispunt 1 verworpen**

**Motie Investeren in een Nijmegen van één snelheid**
**Indiener: Delano van Luik (CDA)**

De Raad van de Gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 19 juni 2024,

**Constaterende dat:**
• Nijmegen verdeeld is en niet iedereen mee kan genieten van dezelfde kansen of de welvaart in onze stad;
• Veel mensen in kwetsbare posities zich in specifieke wijken bevinden, vooral in Dukenburg en Lindenholt, waarin als jaren onvoldoende en op ongelijke wijze is geïnvesteerd;

**Overwegende dat:**
• Ongelijk investeren nodig kan zijn om te zorgen dat iedereen in de stad gelijke kansen krijgt, ongeacht waar je wieg staat;
• Extra investeren in stadsdelen waarin jarenlang is onder geïnvesteerd kan leiden tot meer gelijkheid in de stad;
• Daarentegen veel investeringen die de gemeente doet door de centrale ligging of door nieuwbouwprojecten bepaalde stadsdelen meer baten dan andere die verder van het centrum af liggen;
• De Raad inzicht nodig heeft in de mate van ongelijk investeren en de beoogde impact op kansengelijkheid om hierop eventueel te kunnen bijsturen;

**Verzoekt het college om:**
1. Bij de aankomende begrotingsbehandeling te zorgen voor een extra paragraaf in de stadsbegroting waarin inzichtelijk wordt:
a. Op welke beleidsterreinen het College bewust ongelijk en extra wil investeren om kansenongelijkheid tegen te gaan in diverse stadsdelen;
b. Welke investeringen uit de begroting de diverse specifieke stadsdelen zullen baten en welke daarbij achterblijven;
c. Wat de beoogde impact daarvan op kansengelijkheid is door heel Nijmegen;

21 stemmen voor: D66, PvdA, Partij voor de Dieren, SP, VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV
16 stemmen tegen: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen
**Motie aanvaard**

**Motie Weet wat je kiest**
**Indiener: Paul Eigenhuijsen (GewoonNijmegen.Nu)**

De Raad van de Gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 19 juni 2024,

**Constaterend dat:**
• Het huidig investeringsplan telt op tot bijna € 550 miljoen in de periode 2024 - 2028. Dit is ongeveer€ 110 miljoen per jaar.
• Voor 2025 gepland staat dat er voor 135 mln. geïnvesteerd gaat worden
• De afgelopen jaren blijkt dat er gemiddeld € 44 miljoen gerealiseerd wordt.
• Het college dit verschil wil terugbrengen naar€ 90 miljoen per jaar.
• Zij willen hiervoor een voorstel doen bij de Stadsbegroting 2025-2028.

**Overwegend dat:**
• Het terugbrengen van het investeringsplan van 135 mln. naar 90 mln. per jaar expliciete keuzes maken betekent.
• Wij als raad betrokken willen worden bij deze keuzes.
• We daarvoor graag met het college in gesprek gaan

**Roept het college op:**
1. Een informatieavond te organiseren waarbij er uitleg wordt gegeven over de keuzes die voorliggen
**Aan de raad voor te stellen:**
2. Direct na de zomer een gespreksronde te organiseren waarin de kaders waarbinnen het college mag opereren worden besproken en in de raad worden vastgesteld.

**Motie is gedurende de beraadslagingen ingetrokken**

**Motie Net geen netcongestie**
**Indiener: Paul Eigenhuijsen (GewoonNijmegen.Nu)**

De Raad van de Gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 19 juni 2024,

**Constaterend dat:**
• In het koersdocument schaarste een cruciale rol inneemt.
• Voor de keuzes in de komende jaren netcongestie bepalend kan zijn.
• Deze keuzes (zeer forse) financiële consequenties kan hebben.

**Overwegend dat:**
• We allemaal wel weten dat er sprake is van netcongestie.
• We als raad de kaders moeten aangeven en bewaken.
• We daarvoor (onafhankelijk) inzichten moeten krijgen
• Er toch al een expertbijeenkomst voor de raad komt zoals besloten in het RVS n.a.v. Rekenkamerrapport warmtenet
• Een aantal raadsleden mee kunnen denken over de invulling van het programma.

**Besluit:**
De griffie een informatieavond/dag te laten organiseren waarbij de raad getraind en bijgepraat wordt over (de consequenties, kansen en risico's) van netcongestie in Nijmegen.

33 stemmen voor: GroenLinks (8), Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, SP, VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV
4 stemmen tegen: GroenLinks (1), Partij voor de Dieren
**Motie aanvaard**

**Motie Geen lastenverzwaring**
**Indieners: Paul Eigenhuijsen (GewoonNijmegen.Nu), Michelle van Doorn (ODV), Maarten Bakker (VVD)**

De Raad van de Gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 19 juni 2024,

**Constaterend dat:**
• In het vorige koersdocument waren een aantal principes geformuleerd.
• Alle principes nog steeds van toepassing zijn voor de nieuwe koers.

• Alleen het principe 'Gemeentelijke inkomsten worden niet extra verhoogd' wordt niet expliciet gehandhaafd.

**Overwegend dat:**
• Vorig jaar werd dit principe gehandhaafd omdat we onze inwoners en bedrijven in tijden van hoge inflatie niet wilden confronteren met nog meer kostenstijgingen.
• Ook toen stond de gemeente voor een grote financiële opgave
• Deze opgave is onverminderd groot

**Roept het college op:**
Het principe "Gemeentelijke inkomsten worden niet extra verhoogd" ook te hanteren voor begrotingsjaar 2025.

18 stemmen voor: Stadspartij Nijmegen, D66, VVD, GewoonNijmegen.Nu, ODV
19 stemmen tegen: GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, SP, CDA
**Motie verworpen met inachtneming van een stemverklaring van het CDA**

**Amendement Roeien met de riemen die je hebt**
**Indiener: Charlotte Brand (PvdA)**

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 19 juni 2024

**Constaterende dat:**
- Het college in het Koersdocument 2025 uitgangspunten formuleert voor het maken van keuzes voor de Stadsbegroting 2025-2028.

**Overwegende dat:**
Het college in het Koersdocument 2024 nog als principe hanteerde dat de gemeentelijke inkomsten niet extra werden verhoogd.
- Het college in het Koersdocument 2025 dit principe niet meer uitdraagt omdat de financiële opgaven voor de gemeente dermate fors zijn dat deze maatregel niet valt uit te sluiten.
- Bovenstaande niet als principe is opgenomen in het raadsvoorstel.

**Besluit:**
Aan het Raadsvoorstel na beslispunt 1 e. toe te voegen:
" f) Gezien het feit dat de financiële opgaven voor de gemeente dusdanig fors zijn kan het zo zijn dat de gemeentelijke inkomsten worden verhoogd. Indien dit noodzakelijk blijkt, kiezen we er bewust voor om de extra lasten in eerste instantie te laten landen bij de meest kapitaalkrachtigen in onze stad.'

19 stemmen voor: GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, SP, GewoonNijmegen.Nu
18 stemmen tegen: Stadspartij Nijmegen, D66, VVD, CDA, ODV
**Amendement aanvaard**

*Besluit raadsvoorstel:*
25 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA
12 stemmen tegen: Partij voor de Dieren, SP, VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV

**Geamendeerd raadsbesluit d.d. 19 juni 2024:**
1. Het college de opdracht te geven om de volgende uitgangspunten van het Koersdocument 2025 te gebruiken bij het opstellen van de Stadsbegroting 2025-2028:

a) Een sluitende begroting;

b) Focus op realiseren van onze ambities uit het coalitieakkoord, zoals verwerkt in de begroting;

c) We gaan projecten/activiteiten prioriteren: wat eerst en wat later?

d) We kijken naar alle activiteiten en heroverwegen of deze nog voldoende bijdragen aan onze ambities;

e) De financiële spelregels die wij hebben afgesproken en de wettelijke financiële richtlijnen.

f) Gezien het feit dat de financiële opgaven voor de gemeente dusdanig fors zijn kan het zo zijn dat de gemeentelijke inkomsten worden verhoogd. Indien dit noodzakelijk blijkt, kiezen we er bewust voor om de extra lasten in eerste instantie te laten landen bij de meest kapitaalkrachtigen in onze stad.

2. Deze uitgangpunten uit te werken voor het ruimtelijk domein, het sociaal domein en de gemeentelijke dienstverlening op basis van de volgende richtingen:

<u>Voor het ruimtelijk domein:</u>

▪ Bij prioritering van onze ruimtelijke projecten gebruiken we de uitgangspunten uit de contourennotitie Omgevingsvisie om keuzes te maken, in combinatie met de sociale impact en leefbaarheid.

▪ Als in een project schaarste geen rol speelt (no regret), of het netcongestiepositief is, kan het doorgaan.

▪ De financiële impact zullen we vanuit de bovenstaande prioritering verwerken we in de begroting, niet per sé in 1 keer in 2025 ‘afrekenen’ met de saldireserve.

▪ We zetten onze investeringen realistisch uit in de tijd en houden als richtlijn aan dat we per jaar maximaal € 90 miljoen aan investeringen kunnen realiseren. Noodzakelijke nieuwe investeringen moeten binnen deze ruimte worden ingepast.

<u>Voor het sociaal domein:</u>

▪ We gaan het gesprek aan met de gemeenteraad, Nijmegenaren en onze subsidie- en contractpartners over de schaarste aan menskracht en middelen in het sociaal domein.

▪ We gaan taakstellende budgetplafonds voor aanbieders van Wmo en Jeugdhulp hanteren en prioriteren in doelgroepen voor individuele ondersteuning: wie ondersteuning het hardst nodig heeft. Hieraan koppelen en taakstellend een bedrag van € 7 miljoen.

▪ Bij deze beheersmaatregelen hoort een sterke sociale basis, voor lichtere hulpvragen en meer zelfredzame mensen.

▪ Op basis van de definitie in de nota: Samen werken, samen sterk, definiëren we welke delen van de sociale basis als effect preventie van (toename van) ondersteuningsbehoefte hebben. Deze onderdelen sluiten we uit als zoekrichting voor ombuigingen.

▪ We hanteren scenario 1 jeugdhulp: bestaande afspraken zijn uitgangspunt. We houden rekening met een structureel tekort van € 9,6 miljoen en verwerken dit in de begroting. Zie voor de scenario’s bijlage 6: ‘Knelpunt Jeugd, verschil prognose en begroting nader geduid’ ▪ In het sociaal domein verkennen we ombuigingsopties naar haalbaarheid, tempo en opbrengst. De opbrengst hiervan is taakstellend € 10 miljoen. Ook breder in de programma’s zoeken we ombuigingsopties om de financiële knelpunten het hoofd te bieden.

<u>Voor onze dienstverlening:</u>

▪ We verwachten dat we de komende jaren verder moeten investeren in de interne en externe dienstverlening. Wij gaan dit niet uit de weg. Om deze reden zullen we jaarlijks in beeld brengen wat er (extra) nodig is en met voorstellen komen hoe hierin te voorzien.

▪ We ontwikkelen een Trap-op-trap-af systematiek om de bedrijfsvoering mee te laten bewegen met de primaire processen.

3. De grondslagen en uitgangspunten voor de Stadsbegroting 2025-2028 vast te stellen.

Aldus vastgesteld door de gemeenteraad in de openbare vergadering van 5 juni 2024.

## 5.2 Motie buiten de orde Erkenning Palestijnse staat

**Mevrouw van Doorn (ODV) doet een ordevoorstel om dit agendapunt te laten vervallen.**
6 stemmen voor: VVD, CDA, GewoonNijmegen.Nu, ODV
31 stemmen tegen: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen, D66, PvdA, Partij voor de Dieren, SP
**Ordevoorstel verworpen**

**Motie buiten de orde Erkenning Palestijnse staat**
**Indiener: Frank de Gram (Partij voor de Dieren)**

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 19 juni,

**Constaterende dat:**
• De gemeente Utrecht onlangs een motie heeft aangenomen die oproept tot de erkenning van de Palestijnse staat;
• Meer dan 140 landen, waaronder onlangs nog Noorwegen, Spanje, Ierland en Slovenië de Palestijnse staat hebben erkend;
• De Palestijnse staat door hen is erkend om een vreedzame oplossing in het Israëlisch-Palestijns conflict te bevorderen en het zelfbeschikkingsrecht van de Palestijnen te ondersteunen;
• Nederland tot op heden de Palestijnse staat niet heeft erkend.

**Overwegende dat:**
• Het consistent gebruik van de term "Palestina" in gemeentelijke communicatie het respect voor de identiteit en het zelfbeschikkingsrecht van de Palestijnen versterkt;
• Het belangrijk is dat Nijmegen als stad die de mensenrechten hoog in het vaandel heeft, duidelijk stelling neemt tegen onrechtvaardigheid en bijdraagt aan vrede en stabiliteit in het Midden Oosten door Palestina te erkennen.

**Roept de raad en het college van burgemeester en wethouders op:**
1. Bij het Rijk aan te dringen de Palestijnse staat te erkennen, in navolging van de recent aangenomen motie in Utrecht.
2. Een brief te sturen aan de minister-president en de minister van Buitenlandse Zaken om de positie van de gemeente Nijmegen inzake de erkenning van de Palestijnse staat kenbaar te maken.
3. In de gemeentelijke communicatie niet langer te spreken over "de Palestijnse gebieden", maar consequent te verwijzen naar "Palestina".

22 stemmen voor: GroenLinks, Stadspartij Nijmegen (1), D66 (3), PvdA, Partij voor de Dieren, SP
4 stemmen tegen: VVD, CDA
De heer Bender (Stadspartij Nijmegen), de heer van Campen (Stadspartij Nijmegen), mevrouw Exel (Stadspartij Nijmegen), mevrouw Grutters (Stadspartij Nijmegen), de heer Sewpersad (Stadspartij Nijmegen), mevrouw Thomassen (Stadspartij Nijmegen), de heer van Hoof (D66), mevrouw den Ouden (D66), de heer Verschuren (D66), de heer Eigenhuijsen (GewoonNijmegen.Nu) en mevrouw van Doorn (ODV) waren niet aanwezig bij de stemming.